

Kihnu wallawalitsus.

Kihnu.

HARIDUSMINISTEERIUMI TEATAJA

AMETLIK AJAKIRI

Ilmub tarviduse järgi, umbes 24 vihikut aastas.

Toimetuse asukoht ja aadress: Tallinn, Haridusministeerium (Tõnismägi 11). Telef. 453-49

Nr. 5.

18. märtsil 1938.

Nr. 5.

Õppetalundite ja põllumajandusliku praktika korraldamise määrus.

Haridusmin. Koolivalitsuse ja Kutseoskuse Osakonna 1938. a. 8. märtsi ringkiri nr. 32322 ankeedi asjas muusikaõpetuse olukorrast meie koolides.

Haridusmin. Koolivalitsuse ja Kutseoskuse Osakonna 1938. a. 15. märtsi ringkiri nr. 32356 õpilaste kogunemise asjas raudteejaamadesse.

Haridusmin. Koolivalitsuse 1938. a. 18. märtsi ringkiri nr. 32382 Koolimajade Ehituslaenu Fondist palutavate laenude asjas.

AMETLIK OSA.

Õppetalundite ja põllumajandusliku praktika korraldamise määrus.

Antud Haridusministri poolt 4. märtsil 1938.

Alus: Kutsehariduslikkude õppeasutiste seaduse §§ 21, 32, 33, 68, 85, 86, 108 (RT 1937, 53, 470).

§ 1. Õppetalund on põllumajanduslik õppeasutis. Õppetalundid põllunduse ja aianduse alal on kooli poolt nõutava eel- ja järelpraktika võimaldamiseks vastavalt põllunduse ja aianduse erialadel.

Peale selle on õppetalundi ülesandeks õppinud põllutööliste ettevalmistamine.

§ 2. Õppetalundi sihiks on anda kutsekoolide õpilastele ja õppinud põllutöölise nimetuse taotlejaile oskusi kõigi talundis esinevate tööde alal ja kogemusi talundi korrastuses ning kasvatada neis peremehelikku hoolt ja tööarmastust.

§ 3. Õppetalundite kodukorra kinnitab Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktor, ära kuulates Põllutöökoja ja Maatööliste ja Väike- maapidajate Koja arvamuse.

§ 4. Talundi õppetalundiks tunnustamise ettepanekud esitab Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonnale Põllutöökoda.

Talundi õppetalundiks tunnustamise tähtajaliselt või tähtajata otsustab Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktor.

Õppetalundite nimekiri peetakse Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonnas.

§ 5. Õppetalund ja selle juhataja peavad vastama järgmistele nõuetele:

- 1) Õppetalund peab olema korrastatud kestva tasuvust silmas pidades.
- 2) Õppetalundis peavad olema tarvilikud ratsionaalselt korrastatud majapidamise harud.
- 3) Õppetalundis peab olema Põllutöökoja poolt rahuldavaks tunnustatud arvepidamine.
- 4) Õppetalundis valitsegu õige arusaamine korralikust perekonnast ja elu toimugu seal avaliku kõlbluse vaimus.
- 5) Õppetalundi juhataja peab olema võimeline õppetalundilt nõutavat praktikat juhatama.
- 6) Õppetalundi juhataja võtab endale kohustuse käesolevas määruses ettenähtud ülesannete täitmiseks.

§ 6. Õppetalundite nimestik avaldatakse Haridusministeeriumi Teatajas ja võimaluse korral ka vastavates põllumajanduslikes ajakirjades.

§ 7. Õppetalundite järelevalve toimub üldises korras sellekohase seaduse alusel. Peale selle toimetavad õppetalundite üle järelevalvet põllumajanduslikkude koolide vastavad õppejõud ja Põllutöökoja ning Maatööliste ja Väikemaapidajate Koja vastavad eriteadlased (§ 10).

§ 8. Põllumajanduslike koolide vastavatele õppejõududele ja Põllutöökoja vastavatele eriteadlastele antakse õigus teostada järelevalvet õppetalundi kogu ulatuses või selle üksikute alade suhtes, kuna Maatööliste ja Väikemaapidajate Koja vastavad eriteadlased võivad teostada järelevalvet nende õppetalundite üle, kus on olemas õppinud põllutöölise nimetust taotlemaid õpilasi, kusjuures nende eriteadlaste järelevalve piirdub tähendatud nimetust taotlevate õpilaste elu- ja töötingimuste tähelepanemisega ja lepingu eeskirjade täitmise kontrollimisega ja sellega ühenduses olevais küsimustes nõu ja juhendite andmisega.

§ 9. Igale õppetalundile määratakse järelevalve teostamiseks üks vastav õppejõud või eriteadlane, kes teostab seda järelevalvet õppetalundi kogu ulatuses, kusjuures teised järelevalvet teostama õigustatud eriteadlased ja õppejõud võivad teostada järelevalvet neile määratud aladel ja ulatuses nimetatud õppejõu või eriteadlase juuresolekul või teadmisel.

§ 10. Järelevalvet teostama õigustatud eriteadlaste nimestiku kinnitab vastavalt Põllutöökoja ning Maatööliste ja Väikemaapidajate Koja ettepanekute põhjal Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktor. Järelevalvet teostama õigustatud õppejõudude nimestiku kinnitab samuti Kutseoskuse Osakonna direktor, ära kuulates Põllutöökoja arvamuse. Kinnitatud nimestikud avaldatakse Haridusministeeriumi Teatajas ja võimaluse korral ka põllumajanduslikes ajakirjades.

§ 11. Järelevalvet teostama õigustatud õppejõudude ja eriteadlaste tegevuse ligemad alused ja järelevalve teostamise ligema korra määrab Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktor, ära kuulates Põllutöökoja ning Maatööliste ja Väikemaapidajate Koja arvamused.

Õppetalundite järelevalve alal tekkinud lahkarvamused lahendab lõplikult Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktor.

§ 12. Kui õppetalund kahel järgneval revideerimisel ei vasta käesolevas määruses ülesseatud nõuetele või ei täida korralikult neid ülesandeid, mis ta endale on võtnud, siis kustutatakse ta õppetalundite nimestikust Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktori otsusel.

§ 13. Õppetalundi juhataja võib loobuda õppetalundi pidamisest, arvates 1. novembrist ja 1. aprillist, teatades sellest kirjalikult Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonnale vähemalt üks kuu ette. Selle teate alusel Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakond kustutab talundi õppetalundite nimestikust ja teatab sellest vastavaile kodadele. Muul ajal õppetalundi nimestikust kustutamine võib toimuda ainult Põllutöökoja ettepanekul Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktori sellekohase otsusega või § 12 ettenähtud korras.

§ 14. Õppetalundisse eelpraktikale asuja teeb vastava kooli juhatajale, kelle juhtimisel olevasse õppeasutisse ta soovib astuda, oma soovi teatavaks ja esitab kõik dokumendid, mida nõutakse kooli astujailt. Selle järele määrab kooli õppenõukogu tema praktikale nimestikku võetud õppetalundisse ja korraldab praktikalepingu sõlmimise õppetalundi juhataja ja õppetalundi õpilase vahel.

Kõige lühemaks eelpraktika-aja kestuseks on 6 kuud taimekasvu ajal.

§ 15. Õpilaste järelpraktikale saatmine otsustatakse õppenõukogus ja selle otsuse alusel koolijuhataja korraldab praktikalepingu sõlmimise õppetalundi juhataja ja õppetalundi õpilase vahel.

Järelpraktika kestab põllunduskoolide õpilastele vastavas õppetalundis vähemalt 5¹/₂ kuud ehk 135 tööpäeva. Teistes põllumajanduslikkudes kutsekoolides on õppepraktika kestus määratud vastavalt õppetöö korraldamise määrusele.

§ 16. Põllumajandusliku õppeasutise õppenõukogul on õigus erijuhitudel arvestada eel- ja järelpraktika-ajana ka tööd kodutalundis, kuid seejuures peab olema tõestatud:

- 1) et õpilane iseseisvalt juhib kodutalu või võtab osa kõigist kodutalundi töedest;
- 2) et kodutalund vastab üldiselt õppetalundi nõuetele;
- 3) et vastava kooli õppejõu poolt on õpilase tööd kodutalundis revideeritud ning see töö õppenõukogu poolt rahuldavaks tunnustatud.

Järelpraktika arvestamine käesoleva paragrahvi korras vajab Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktori kinnitamist.

§ 17. Õppetalundi õpilase ja õppetalundi juhataja vahel sõlmitava lepingu vormi ning mõlema lepinguosalise ülesanded ja kohustused kinnitab Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktor, ära kuulates Põllutöökoja arvamuse.

§ 18. Õppetalundi õpilase haiguse või muul vabandavil põhjusil katkestatud praktikat võib hiljem jätkata, kusjuures on tarvilik, et praktiseerimine oleks läbi viidud vastavalt igal üksikul aasta-ajal.

§ 19. Õppetalundi juhataja on kohustatud kohtlema õppetalundi õpilast isaliku heatahtlikkusega, olema temale igas asjas nõuandjaks ning pere-meheliku hoole kasvatajaks ja selle üle valvama, et nõutavad tööd tehtaks korralikult ja täpselt.

§ 20. Õppetalundi õpilane on kohustatud käitumä viisakalt ja osutama sõnakuulelikkust neile õppetalundi perekonnaliikmeile ning õppeta-

lundis töötajaile, kellele õppetalundi juhataja on teinud ülesandeks võtta osa õpilase juhtimisest õppetalundis.

§ 21. Õppetalundi õpilane on kohustatud osa võtma kõigist õppetalundi töödest ja alistuma õppetalundis maksvale korrale. Temale usaldatud tööde juures tuleb õppetalundi õpilasel arvestada õppetalundi majanduslikke hüvesid.

§ 22. Õppetalundi õpilane saab õppetalundi poolt tasuta aseme magamisriietega, kütte, valgustuse ja söögi. Peale selle on temal korraliku ja hoolsa töötamise korral õigus saada õppetalundi poolt rahalist tasu määral, nagu see on ette nähtud õppetalundite kodukorras.

§ 23. Õppetalundi õpilasel olgu öö-päeva kestel vähemalt 11 tundi aega puhkamiseks ühes söögivaheajaga. Peale selle nädalas üks vaba päev või kaks vaba poolpäeva (kas pühapäeval või tööpäeval), mida ta võiks kasutada, nagu kogu oma vaba-aega, märkmete tegemiseks ja isiklikeks vajadusteks, kusjuures iga kuu vähemalt üks vabapäev langegu tööpäevale.

Õppetalundi juhatajal on õigus vaba päeva erakordsetel juhtudel anda ka järgneval nädalal.

§ 24. Õppetalundi õpilane saab praktika-aasta kohta 2 nädalat puhkust ajal, mil see õppetalundi juhatajale on vastuvõetav.

§ 25. § 23 ja 24 tähendatud juhtudel võib õppetalundi õpilane lahkuda õppetalundi juhataja teadmisel, muudel juhtudel võib ta õppetalundist ajutiselt lahkuda ainult õppetalundi juhataja loal.

§ 26. Õppetalundi õpilane esitab praktika-aja lõpul vastavale § 14 või 15 tähendatud õppeasutisele aruande Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna poolt kinnitatud vormi kohaselt.

§ 27. Õppetalundist lahkudes saab õppetalundi õpilane õppetalundi juhatajalt tunnistuse, milles on märgitud praktika-aja kestus ja hinnangud õppetalundi õpilase põllumehelike võimete ja oskuste ning käitumise kohta vormi järgi, mille kinnitab Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna direktor.

§ 28. Õppinud põllutöölise nimetuse taotlejad, kes peavad olema vähemalt 17 aastat vanad, võtab vastu õpilaseks õppetalundisse õpilase elukoha järgi kohaliku maatulunduskonsulendi kaudu õppetalundi juhataja.

Õppinud põllutöölise nimestik peetakse Põllutöökoja juures, millest ärakirjad iga aasta 1. jaanuariks saadetakse Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonnale ning Maatöölise ja Väikemaapidajate Kojale.

§ 29. Õppinud põllutöölise nimetuse taotleja õpilase õppeaja kestus õppetalundis on vähemalt kaks aastat ja õppetalundi õpilane peab selle aja jooksul osa võtma kõigist talundi töödest, kusjuures ühes õppetalundis töötamise aeg on vähemalt üks aasta.

Kehtivais seadustes ja töölepingus ettenähtud juhul katkestatud õppeaega võib õpilane hiljem jätkata samas või mõnes teises õppetalundis, kusjuures on tarvilik, et õppimine oleks läbi viidud vastavalt igal üksikul aastaajal.

§ 30. Esimene kuu õppeajast õppetalundis on õppinud põllutöölise nimetuse taotlevale õpilasele prooviaeg, mille kestel nii õppetalundi juhataja kui ka õppetalundi õpilane võivad õppevahekorra lõpetada ühenädalase etteütlemisega. Õppevahekorra lõpetamisest teatatakse kohalikule maatulunduskonsulendile.

§ 31. Õppetalundi juhataja on kohustatud õppinud põllutöölise nime-
tust taotlevale õpilasele õpetama õigeid ja otstarbekohaseid tööviise ja töö-
võtteid, õpetama temale töötamist põllutööriistade ja masinatega ning sel-
gitab tööde üldist korrastust. Eristlik rõhku tuleb panna õpilase peremehe-
liku hoole kasvatamisele ja tööviljakuse arendamisele.

§ 32. Õppetalundi juhataja ja õppinud põllutöölise nimetust taotle-
va õpilase vahel sõlmitakse aastaleping alustel ja korras, nagu need on tähen-
datud põllutööliste kohta kehtivais seadustes ja määrustes.

Õppinud põllutöölise nimetuse taotleja saab põllutöölise täie tasu kokku-
leppel õppetalundi juhatajaga.

§ 33. Õppinud põllutöölise nimetust taotlevate õpilaste suhtes on
kehtivad kõik käesoleva määruse § 19—20 eeskirjad.

§ 34. Õppinud põllutöölise nimetust taotlevale õpilasele korralda-
takse praktika-aja lõpul selleks Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna
direktori poolt määratud kohtades ja ajal vastavad katsed komisjoni ees, kuhu
kuuluvad: Põllutöökoja esindaja esimehena, liikmetena katse asukoha Põllu-
meeste Konvendi esindaja, Haridusministeeriumi esindaja, Maatööliste ja
Väikemaapidajate Koja esindaja ning järelevalvet teostanud eriteadlane.

Komisjon on otsusevõimeline, kui on koos vähemalt kolm liiget, nende
hulgas esimees.

Komisjoni tööst võib sõnaõigusega osa võtta ka õppetalundi juhataja
oma õpilase katsete õiendamisel.

Õppinud põllutöölise nimetust taotlevale õpilasele, kes on rahuldavalt
sooritanud katse, antakse Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna poolt
eksami protokollil alusel, mis esitatakse Haridusministeeriumi Kutseoskuse
Osakonnale hiljemalt kahe nädala jooksul, arvates eksami tähtpäevast, vas-
tav tunnistus, millele on märgitud katsete kokkuvõtlik hinnang ja tähendus,
et tunnistuse omanik on õppinud põllutöölise.

§ 35. Kui õppinud põllutöölise nimetust taotlev õpilane eksami-
komisjoni ees ei suuda anda rahuldavaid seletusi, siis otsustab komisjon:

- 1) kas õppinud põllutöölise nimetuse taotleja vastavast nimestikust
kustutamise,
- 2) temale õppeaja pikendamise, või
- 3) määrab temale täiendava õppeaja mõnes teises õppetalundis.

§ 36. Tasud õppetalundi juhatajale, järelevalve teostajale, eksami-
komisjonile ja preemia andmine õppinud põllutöölise nimetuse omandajale
lahendatakse sellekohaste seaduste ja määrustega ning nende põhjal antavate
korraldustega.

§ 37. Käesoleva määruse § 34 tähendatud komisjoni ees võivad kuni
1943. a. 1. jaanuarini õiendada õppinud põllutöölise eksamid ja omandada
vastava tunnistuse Haridusministeeriumi Kutseoskuse Osakonna poolt ka
need isikud, kes on valmistunud õppinud põllutöölise kutsetegevusele enne
selle määruse kehtimapanemist või kes on omandanud vastavaid oskusi ja
teostanud vastava praktika pärast selle määruse kehtimahakkamist väljas-
pool õppetalundeid.

§ 38. Eelmise (37) paragrahvi korras võivad õiendada eksameid isikud, kes on töötanud põllutöölisena korralikus majapidamises vähemalt kolm aastat, sellest vähemalt ühe aasta Põllutöökoja maatulunduskonsulendi järelevalvel, kui konsulent tunnustab selle töötamise rahuldavaks sellekohase põhistsutatud tõendusega.

Tallinnas, 4. märtsil 1938. a. nr. 4385.

Haridusminister A. Jaakson.

Kutseoskuse Osakonna direktor V. Päts.

Haridusministeeriumi Koolivalitsuse ja Kutseoskuse Osakonna 1938. a. 8. märtsi ringkiri nr. 32322 koolijuhatajaile ja laulu ning muusikaõpetajaile ankeedi asjas muusikaõpetuse olukorrast meie koolides.

Et saada ülevaadet muusikaõpetuse olukorrast meie koolides (õpilaste laulukoorid, orkestrid, mänguriistad, muusikaõpetamine jne.), selleks korraldab Eesti Õpetajate Liidu Laulu- ja Muusikaõpetuse Toimkond ankeedi kõigi koolide muusikaõpetajaile, nimelt algkoolide osas Eesti Õpetajate Liidu kaudu ja kesk- ja kutsekoolidele Õpetajate Koja kaudu. Ankeedi põhjal saadavaid materjale loodetakse kasutada muuseas ka Prahlas asuva Rahvusvahelise Muusikalise Kasvatuse Seltsi alalise muusikalis-pedagoogilise näituse Eesti osakonna väljapanekuiks. Ühtlasi tahetakse ankeedi kaudu saada selgitust selle kohta, kas on teostatav üleriigiline Eesti õpetajate laulukoori ja orkestri organiseerimine.

Silmas pidades ülaltoodud asjaolusid soovivad HM Koolivalitsus ja Kutseoskuse Osakond kõigile vastavatele õppejõududele täita tähtjaks neile kättesaadetavad ankeetlehed.

Koolivalitsuse direktor V. Alttoa.

Kutseoskuse Osakonna direktor V. Päts.

Haridusministeeriumi Koolivalitsuse ja Kutseoskuse Osakonna 1938. a. 15. märtsi ringkiri nr. 32356 maa- ning linnakoolivalitsustele, vähemusrahvuste kultuurivalitsustele ja koolide juhatajaile õpilaste kogunemise asjas raudteejaamadesse.

Mõnel pool on õpilastel kombeks saanud kasutada vabal ajal hulgi raudteejaama ooteruume ja jaamaesiseid kogunemis- ja jalutuskohana. Eriti sünnib õpilaste kogunemine jaamadesse rongide saabumise ja ärasõidu ajaks,

mil see suuremate rahvatungide ajal võib takistada liiklemist. Ka ei mõju kasvatustlikult hästi õpilaste viibimine ilma otstarbeta suuremates rahvakogunemiskohtades.

Eelpoolöeldule koolide juhatajate tähelepanu juhtides, HM Koolivalitsus ja Kutseoskuse Osakond paluvad koolide juhatajaid õpilastel ära keelata ilma tungiva vajaduseta raudteejaamades viibimine. Koolidel tuleb õpetada õpilasi kasulikumalt ja kultuursemalt veetma vaba aega.

Koolivalitsuse direktor V. Alttoa.

Kutseoskuse Osakonna abidirektor J. Kiivet.

Haridusministeeriumi Koolivalitsuse 1938. a. 18. märtsi ringkiri nr. 32382 maa- ning linnakoolivalitsustele, vähemusrahvuste kultuurivalitsustele ja kõigile omavalitsustele Koolimajade Ehituslaenu Fondist palutavate laenude asjas.

Võimalikkude arusaamatuste vältimiseks HM Koolivalitsus teatab, et ehituseelarved, mis lisatakse laenupalvetele, peavad olema kinnitatud vastavalt maa või linna arhitekti poolt (Koolimajade Ehituslaenu Fondi seaduse § 5, SK VI 1938, 1, 15; Koolimajade Ehituslaenu Fondi määruse § 3, RT 1936, 99, 795) ja et omavalitsuste volikogude otsused laenu tegemise kohta peavad olema kinnitatud järeldvalveasutuse poolt (HM Koolivalitsuse 5. III. 1932. a. ringkiri nr. 35466).

Koolivalitsuse direktor V. Alttoa.

Algkooliasjade juhataja A. Kuut.

MITTEAMETLIK OSA.

Spordijuhtide päev Tallinnas.

Eesti Spordi Keskliidu Noorte korraldusel toimub Tallinnas 12. aprillil s. a. ülemaaline noorte spordijuhtide päev. Päeva kavas on noorsooorganisatsioonide ja koolide koostöö ning üldküsimusi noorte spordiliikumise alal.

SKN juhatus näeb heameelega õpetajate suurema arvulist osavõttu tähendatud päevast.

Riigi Teatajas 1938. a. 1. jaanuarist kuni 15. märtsini avaldatud seaduste ja määruste nimestik teaduse, kunsti ja hariduse alal.

Eesti Vabariigi ja Soome Vabariigi vahelise vaimse koostöö konventsiooni kinnitamise seadus ja konventsioon, RT 1938, 1, 2.

Vabariigi Valitsuse otsus ülikoolide maksude normide kohta, RT 1938, 3, 16.

Ülikoolide õppejõudude ja eripalgaliste teenijate tasude seadus, RT 1938, 5, 23.

Majandusministri juhtnõõrid tulekindla ehitusmaterjali levitamise määruse elluviimiseks, RT 1938, 7, 43.

Tallinna Linna Keskraamatukogu arhiivkogu kasutamise kord, RT 1938, 8, 57.

Seaduste Kogu VI köite väljaandmiseks vajalikkude seaduste muutmise ja täiendamise seadus, RT 1938, 9, 59. (See seadus on avaldatud ka HMT 2 — 1938).

Koolide põllumajapidamiste korraldamise seaduse muutmise ja täiendamise seadus, RT 1938, 12, 95.

Vabariigi Valitsuse otsus Eesti Vabariigi Tallinna Konservatooriumi maksude normide kohta, RT 1938, 12, 99.

Eesti Teaduste Akadeemia seadus, RT 1938, 13, 114.

Eraõppeasutiste toetamise seadus, RT 1938, 14, 123. (See seadus on avaldatud ka HMT 3 — 1938).

Meieri kutsetunnistuste andmise määrus, RT 1938, 14, 126. (See määrus on avaldatud ka HMT 3 — 1938).

Määruse muutmise määrus õppetöö vaheaegade, üldiste ning kohalikkude pühade ja muude tähtpäevade kohta 1937/1938 kooliaastal, RT 1938, 14, 127.

Looduskaitse Nõukogu otsus 23. novembrist 1937 üksikute puude ja rändrahnude kaitse alla võtmise asjas, RT 1938, 14, 132.

Eesti Kultuurkapitali seaduse muutmise seadus, RT 1938, 15, 138.

Koolide tuletõrje määrus, RT 1938, 16, 144. (See määrus on avaldatud ka HMT 3 — 1938).

Riigieelarve seadus, RT 1938, 24, 200.

Arvepidamise ja aruandmise üldise korra määrus, RT 1938, 24, 201.